

Фу Хун,
аспірантка кафедри педагогіки,
початкової освіти, психології та менеджменту,
Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя,
м. Ніжин, Україна

ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ДИСКУРСИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ»

У зв'язку з модернізацією вищої освіти в напрямку удосконалення її якості та інтегрування в міжнародний освітній простір, реалізацією в освітньому процесі компетентнісного підходу особливої значущості набуває проблема розвитку професійної компетентності менеджерів у сфері освіти та її складової – дискурсивної.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань для магістерського рівня (2018) наголошує на підготовці фахівців, здатних до сприятливої міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп; до мотивації персоналу у напрямку розвитку підприємства або структурного підрозділу, який він очолює; здатних до попередження конфліктів у колективі в процесі управління [3]. Це, у свою чергу, обумовлює необхідність формування у менеджерів у процесі їх професійної підготовки активізації творчого потенціалу, розвитку здатності до комунікативної та мовної компетентної поведінки в умовах конкурентного середовища, систематичного поповнення й удосконалення знань для оптимального управління персоналом і ресурсами.

Проблему комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у процесі професійної підготовки аналізували вчені Г.Бороздіна, Ю.Жуков, М.Дороніна, М.Каган, В.Казміренко, В.Кричевський, І.Трубавіна, В.Черевко, Н.Хрящева, Т.Чмут, Г.Чайка.

Вивчення праць учених Н.Бершадської [1], Є.Хачатрян [7], Д.Ципіної [6] дало змогу дійти висновку: дискурсивна компетентність – провідний фактор, який інтегрує у систему суб'єктні особистісні характеристики управлінця, який повинен здійснювати ефективну комунікацію у колективі, який він очолює. Феномен «дискурсивна компетентність» потрібно розглядати у співвідношенні з такими категоріями як «компетентність», «комунікативна компетентність», «дискурс».

А. Болотова, Ю. Жуков, Л. Петровська та ін. тлумачать комунікативну компетентність інтегрованою якістю, яка виражається у здатності особистості до планування й здійснення ефективних комунікативних дій з застосуванням власних внутрішніх і зовнішніх ресурсів; здатністю до встановлення й підтримки необхідних контактів з іншими, є комплексом знань, умінь, навичок, які характеризуються ефективним спілкуванням; умінням зміни глибини й кола спілкування, розуміння партнерів зі спілкування [4, с. 139].

Є.Хачатрян [7, с. 9] вважає, що в межах комунікативної компетентності можна виокремити особливий вид компетентності, який є дискурсивною компетентністю.

Н.Горобченко тлумачить феномен дискурсу реалізацією особистісних думок в мові, які сприяють високій мотивації спілкування, що передбачає особистісну потребу самовираження [2, с.95],

На думку Н.Горобченко, дискурсивна компетентність як особливість мовної особистості є найвищим мотиваційно-прагматичним рівнем опанування мовою [там само].

Н.Бершадська дискурсивну компетентність пов'язує зі здатністю мовної особистості до побудови, сприйняття, інтерпретування цілісних монологічних, діалогічних усних дискурсів з урахуванням комунікативного наміру під час ділового спілкування, зважаючи на особливості семантико-прагматичної та граматичної організації та поєднання лінгвістичних та екстралінгвістичних чинників [1, с. 6].

Д.Ципіна дискурсивну компетентність менеджера пов'язує з компетентним управлінням міжособистісною мовленнєвою діяльністю [5, с. 114].

Дискурсивна компетентність менеджера як компонент комунікативної компетентності передбачає його вміння будувати цілісні, логічно пов'язані висловлювання в усній і письмовій мові з застосуванням різноманітних функціональних стилів; характеризується вдалим добором лінгвістичних засобів з урахуванням типів висловлювань.

Опанування дискурсивної компетентності менеджером допомагає йому вибрати і використовувати адекватні мовні форми і засоби залежно від мети і ситуації спілкування, від соціальної ролі учасників комунікації, тобто від того, хто є партнером по спілкуванню.

Розвиток у майбутніх фахівців управлінської сфери дискурсивної компетентності необхідний у контексті важливості управління діалогами, проведенням нарад, виступів з промовами, організацією професійного дискурсу, що сприятиме підвищенню якості роботи установ та підрозділів, які вони очолюють.

Література:

1. Бершадська Н. С. Методика формування англомовної усної дискурсивної компетентності у студентів мовних спеціальностей: автореф. дис.... канд. пед. наук. спец.: 13.00.02. Одеса, 2011. 24 с.
2. Горобченко Н. Особливості формування дискурсивної компетентності школярів в умовах змішаного навчання. Режисура уроку. 2021. №5. С. 94-97.
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». URL: [https://mon.gov.ua > media > vishcha-osvita >](https://mon.gov.ua/media/vishcha-osvita) (дата звернення: 30.09.2023).
4. Тур О. Теоретичні і методичні засади формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності: дис. ... доктора пед. наук. спец.: 13.00.04. Харків, 2019. 511 с.
5. Хачатрян Є. Л. Формування міжкультурної дискурсивної компетентності майбутніх фахівців з економіки в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: автореф. дис.... канд. пед. наук. спец.: 13.00.04. Кропивницький, 2020. 24 с.
6. Ципіна Д. С. Формування дискурсивної компетентності майбутніх менеджерів: лінгвістичний аспект. Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Педагогіка, психологія і соціологія». № 1 (20), 2017. С. 112-117.
7. Черевко В. П. Формування комунікативної компетентності майбутнього менеджера у процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. псих. наук. спец: 19.00.07. Київ, 2001. 23 с.

Шимченко О.В.
аспірантка кафедри філософії,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Сучасні інформаційні технології та інтелектуальний капітал стали головними силами, що визначають прогрес цивілізації. Швидка динаміка розвитку технічного прогресу, включаючи цифрові медіа, штучний інтелект та інтернет речей, суттєво змінює людську діяльність та соціальні системи. Важливо розуміти ці зміни, поняття та основні